PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Eskon tarinasta voi löytää yhteyksiä tämän päivän koulukiusaamiseen. **NUMMISUUTARIT OHJANNUT KOREOGRAFI ARI NUMMINEN**

01.10.14

Aurinko nousee

Helsingissä kello 7.25
ja laskee kello 18.53
Oulussa kello 7.27
ja laskee kello 18.47
Utsjoella kello 7.26
ja laskee kello 18.35

Päivän sana

1.10. Ei ole vertaistasi jumalien joukossa, ei ole vertaa sinun teoillesi, Herra. Sinä olet luonut kaikki kansat. Ne tulevat eteesi ja kumartavat sinua, ne kunnioittavat sinun nimeäsi, Herra. Ps. 86:8–9

2.10. Herra, neuvo minulle tiesi, että noudattaisin sinun totuuttasi. Paina sydämeeni syvälle pyhä pelko nimeäsi kohtaan. Ps. 86:11

Nimipäiviä

Tänään keskiviikkona: Rauno, Rainer, Raine, Raino
Huomenna torstaina: Valio

Mietelause

Ihmisen syvintä arvoa ei mitata hänen mukavina hetkinään, vaan haasteen ja kiistelyn aikana.
Martin Luther King

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen
Merkkipäiväpalstalla julkaistaan vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja mahdollinen lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Valokuvaksi käy mustavalko- tai värikuva, koolla ei väliä. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Tiedot postitetaan osoitteeseen: Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki, tai lähetetään sähköpostilla osoitteeseen *merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi*.

KOULUPÄIVÄKIRJA

Uskontotuntien kertomaa

Armi Kuusela sitten vieraili kotimaassa. Hänen luokkatoverinsa, eläkkeellä oleva kirjastotoimenjohtajanainen, kertoi vastikään tuttavien kahvilatapaamisessa, kuinka he Armin kanssa istuivat koulukavereina pulpetit vierekkäin.

Oli uskontotunti. Käsiteltiin kirkkoisä Ambrosiusta (339–397). Kyse ei ollut siis ortodoksista ja Helsingin metropoliitta Ambrosiuksesta, kun hän tuskin oli syntynytkään. Opettaja kysyi, että millainen oli tämä kirkkoisä. Siihen aikaan ja myöhemminkin viittaaminen merkitsi paljon, numerossakin. Armi nosti käden heti. Kun opettaja sanoi että, no, Armi, niin Armi vastasi: ”Hän oli pitkä, tumma ja komea mies.” Tuleva universumin missi osasi jo koulussa ladata ulkonäön päälle. Muistelija ei muista, mitä sitten tapahtui. Kirkkohistoria tietää Ambrosiuksen köyhien, leskien ja orpojen suojelijana.

Olen aina sanonut, että koulussa tapahtuva on elämänikuista. Mennäänpä siis toiseen kouluun, nyt Kainuuseen. Pienessä kyläkoulussa on luonnonhistorian tunti ja perällä istuu piispa esikuntineen. Samalla tapahtuu piispantarkastus. Opettaja on jännittynyt, jopa hermostunut. Hän kysyy, mikä on se eläin, jolla on tuuhea häntä ja hyppii puusta puuhun.

Ei vastausta, luokka on kipsissä. Lopulta käsi nousee takarivin pulpetista. No, Erkki, mikä tuo otus on? Erkki nousee, vilkaisee taakse vieraita ja vastaa: ”Se on orava.” Vilkaisee uudelleen taakse: ”Mutta olosuhteisiin nähden se on Jeesuslapsi.” Tämän tarinan on välittänyt luokan perällä piispan vierellä istunut lääninkouluneuvos.

Kun nyt uskonnolliset, poliittiset ja mielipiteen separatistit haluavat määrätä, milloin lapsi saa olla läsnä missäkin koulun tapahtumassa, voi olla että evankelisluterilaisen piispan tarkastukset kouluissa kielletään. Siis ne jotka eivät halua olla piispan kanssa samassa opetustilassa, voivat lähteä. Tai heille järjestetään muuta toimintaa. Koulu on tänään yhdellä kertaa sekä hajoamassa että eriytymässä outoihin lokeroihin.

Viivytään vielä hetki Kainuussa, nyt professori Keijo Korhosen kotikylän koulussa. On 1960-luvun lopun aurinkoinen kevätpäivä, perjantai. Nuorella miesopettajalla ensimmäinen kouluvuosi. Hän on koonnut pienen luokan puolikaareen aamuhartautta varten. Nythän puhutaan päivänavauksesta. Hän lukee säkeitä Raamatun Sananlaskujen kirjasta, myöhemmin hän on saanut arvostusta lausujana. Yhtäkkiä pieni utelias hiiri juoksee puolikaaren keskelle. Silloin uskovaisen perheen poika karjaisee: ”Hiiri, perkele!” Ja koko luokka kipaisee hiiren perään.

Kun nyt halutaan antaa vapaus olla läsnä noissa tilaisuuksissa, niin kautta aikain oppilaiden henki on tainnut ollakin muualla.

Mutta mennään vielä dokumentoidulle uskontotunnille. Aiheena on Jeesuksen vertaus Hyvä paimen. Opettaja havainnollistaa: Jos te olette lampaita, niin mikä minä olen? Tyttö viittaa, nousee seisomaan ja vastaa: ”Pässi.”

Ei mikään ihme, että Raamatun kielen havainnolliset kuvat ovat levinneet kautta maailmankirjallisuuden.

MATTI SUMMANEN
on vantaalainen kirjailija ja opettaja.

matti.summanen@pp1.inet.fi

VILLE KOKKOLA

Laura Hänninen Eskon roolissa pääsee liikkumaan tunnetiloista toiseen: suuresta riemusta ja suuttumuksesta vaihdetaan innokkaaseen ihmettelyyn ja surumielisyyteenkin. Nainen perinteisessä miesroolissa viestittää ainakin sitä, että kaikkea saa ja voi tehdä.

Tuuletettu klassikko karkottaa murheet

Joensuun Nummisuutareissa lauletaan ja tanssitaan niin, että lava raikaa.

”Eikö sinulla ole mitään hauskempaa tekemistä?” kysyi äidinkielenopettajaystäväni, kun kerroin meneväni katsomaan Nummisuutareita perjantaiiltana Joensuun kaupunginteatteriin.

Kieltämättä vanhoja Nummisuutarit-versioita muistellessani tuli itsellenikin epäilys, jaksaako tuota vielä hereillä pysyen istua. Toisin kävi.

Jo väliajalla olin myyty **Ari Nummisen** ohjaukselle ja koreografialle.

Tällä kertaa 150-vuotias huvinäytelmä Nummisuutarit viihdyttää ja jopa herättelee oikeasti.

Joensuun kaupunginteatterin johtajan **Vihtori Rämän** ideasta talossa on laitettu tuulemaan ja klassikkonäytelmään haettu runsaasti vieraileva työvoimaa.

Vain hetkittäin meno näyttämöllä viipyilee, mutta suurimmaksi osaksi näyttelijöiden energisyys välittyy katsomoon. Huumoria isketään oikeisiin kohtiin.

Kansantanssillinen ote sopii niin rempsakkuudessaan kuin ajoittaisessa herkkyydessään erinomaisesti **Aleksis Kiven** (1834–1872) tekstin henkeen. Urkurina **Petri Tiainen** tekee illan aikana valtavan työn löytäen soittimestaan irrotteluulottuvuuksia.

75-vuotispäiviään juhlivan **Kaj Chydeniuksen** sävellys- ja sanoitusurakka edustaa konkarimaista laatua – siinä on paljon tuttua Kiveä, mutta jotain uuttakin. Libretto on ensiesitetty Tampereella vuonna 1998 opiskelijoiden teoksena Nummisen loihtiessa silloinkin tanssiosuudet.

Juonen yksinkertaisuus häipyy nautittavien musiikkinumeroiden ja tanssin taka-alalle.

Roolihahmoistaan näyttelijät nostavat hienosti luonteita esiin: yksinkertaisten ja hyväntahtoisten Eskojen ja Iivareiden rinnalla kulkee aina joukko viekkaampia ja ahneempia ihmisiä.

Eskona **Laura Hänninen** on sydäntä riipaiseva poikanen, jonka ensihumalaa ja vaihtuvia mielialoja saa seurata hymyssä suin.

Perusasetelma rakkauden kaipuusta ja onnen onkimisesta juonitteluineen on niin tuttua, että hauskaa siitä tekevät vasta esitykseen löydetyt uudet liikkeelliset muodot.

Keskeisissä rooleissa miehiä näyttelevät naiset, mutta sekin kysymys kadottaa merkityksensä, koska näyttelijät Laura Hänninen ja **Sini Siipola** Iivarineiden veljenä tekevät niin mainiot luonnekuvaukset.

Mirva Kuivalaistakin on ilo katsella ja kuunnella Mikko Wilkastuksena – sukupuolirooleja voi vapaasti tuuletella teatterissa – ainakin silloin, kun se tehdään taiten.

LIISA YLI-KETOLA

Nummisuutarit – kansanooppera. Joensuun kaupunginteatterissa esityksiä ensi kevätkaudelle saakka. Kajaanissa vierailuesitykset 9. ja 10.10.

Tanssikohtauksissa hiukset hulmuavat perinteestä vapautumista julistaen. Etualalla tanssiva Sini Siipola taitaa niin tanssin, laulun kuin näyttelemisenkin.

”Kiusaaminen lähtee lapasesta”

Nummisuutarit ohjannut koreografi **Ari Numminen** on palannut Pohjois-Karjalaan. 17 vuoden tauon jälkeen ja tällä kertaa teatterin palkkalistoille. 1990-luvulla hän toimi tanssitaiteen ohjaavana läänintaiteilijana Pohjois-Karjalassa.

Numminen näkee, että nykySuomessa juuri maakunnissa toimivat ammattiteatterit mahdollistavat taiteellisen moniäänisyyden.

Aleksis Kiven tekstiä hän pitää yhä ajankohtaisena. Sitä kannattaa hänen mukaansa esittää yleisölle jo sen kielellisen kauneuden takia.

”Eskon tarinasta voi löytää yhteyksiä tämän päivän koulukiusaamiseen. On heitetty läppää, jonka joku on ottanut tosissaan. Sitten kiusaaminen lähtee lapasesta, ja näytelmässä näkee, miten sillä on uskomattomia seurauksia”, Numminen pohtii.

Näyttämösovituksessaan hän on halunnut tuoda esiin tekstin kipeämpiä puolia, kuten lopussa senkin, että Esko jää tavallaan omissa juhlissaan ulkopuoliseksi.

”Esko ottaa kiven käteensä ja jää tarkkailemaan. Siinähän on myös Aleksis Kiven omaa tarinaa. Häntä ei aikanaan kirjallisissa piireissä kohdeltu kovin hyvin.”

LIISA YLI-KETOLA

RAHAPELIT

Kierros 40

Vihjeemme:		1-s.	64-s.
1	Liverpool – West Brom.	1	1 x
2	Swansea – Newcastle	1	1
3	Sunderland – Stoke	x	x
4	Hull – Crystal P	x	1 x
5	Leicester – Burnley	1	1
6	Aston Villa – Manchester C	2	x 2
7	Wolves – Wigan	1	1
8	Blackburn – Huddersfield	1	1
9	Watford – Brighton	1	1 x
10	Charlton – Birmingham	1	1 x
11	Norwich – Rotherham	1	1
12	Brentford – Reading	x	x 2
13	Derby – Millwall	1	1

Palautusaika päättyy la 4.10. klo 16.55.

Oikeat tulokset:

Kierros 39

Vakio: 111 x21 12x xx11

Lotto: 3, 5, 9, 11, 20, 26, 28
Lisänumerot: 2, 21
Tuplausnumero: 14

Lauantai-Jokeri: 6 0 1 9 5 9 9

Toto75:		poissa
1. lähtö:	3	–
2. lähtö:	3	5, 6, 11, 12
3. lähtö:	4	7, 12
4. lähtö:	5	12
5. lähtö:	9	–
6. lähtö:	2	–
7. lähtö:	6	–

MENOT

Savon radan päivää vietetään Haukivuorella, Kalvitsassa, Hiirolassa, Mikkelissä ja Otavassa la 4.10. Päivän aikana asemilla on tapahtumia ja Pieksämäeltä voi matkustaa lättähatulla Otavan satamaan ja takaisin. *www.mikkelinyt.fi*
Vaarojen maraton Kolin kansallispuistossa 4.10. *www.vaarojenmaraton.fi*
Kuopion Vilimit -elokuvafestivaali 2.–5.10. Kino Kuvakukko, Vuorikatu 27, Kuopio.
Studia generalia -luento Kaiken maailman aistit to 2.10. klo 17–19. Helsingin yliopiston Porthania, Yliopistonkatu 3; seurattavissa myös *www.helsinki.fi/videot*
Turun kirja-, ruoka- ja tiedemessut Turun messukeskuksessa 3.–5.10. *http://turunmessukeskus.fi/*
Slow Food Festivaali Fiskarsin Ruukissa 4.–5.10. *www.slowfoodvastnyland.org*
Avaruus- ja Higgs -viikonloppu tiedekeskus Heurekassa Vantaalla 4.–5.10. klo 10–18. Seurattavissa myös *Tiedetuubi.fi* -sivustolta.
Helsingin silakkamarkkinat 5.–11.10. Kauppatorilla su–pe klo 7–19, la klo 7–15.
Mennään museoon -viikko on koululaisten ja opiskelijoiden museoviikko 7.–10.10. jolloin tapahtumia on eri puolilla Suomea. *www.museoliitto.fi/mennaanmuseoon*
Eläkeliiton Karaokemestarikilpailu Porissa Yyterissä 7.–9.10.

MAASEUDUN TULEVAISUUS Tarjoaa!

LEHTEMME RESEPTIT NYT KIRJANA

MAASEUDUN TULEVAISUUDEN KEITTIÖSSÄ esittelee noin 200 herkulliseksi todettua ruokaohjetta, jotka on aiemmin julkaistu Maaseudun Tulevaisuuden ruokasivuilla. Reseptien pääosassa ovat kotimaiset raaka-aineet. Vuodenkiertoa seuraavan jaottelun sijaan kirjan reseptit kulkevat lukijan askelin maalla, luonnossa, kotona ja vapaa-ajalla. Säilömiselle, leipomiselle, säästämiselle ja oppimiselle on omistettu omat lukunsa.

MAASEUDUN TULEVAISUUDEN KEITTIÖSSÄ opastaa sanoin ja kuvin valmistamaan ruokia ja ruokalistoja sekä lisäämään kotimaisten raaka-aineiden tuntemusta. Ruokaohjeita ja luettavaa on yhtä hyvin taitavalle kokille kuin vasta-alkajalle.

TILAUSKORTTI

- Kyllä kiitos! Tilaan ☐ kpl **Maaseudun Tulevaisuuden Keittiössä** kirjaa hintaan 30 € (ovh. 45 €) kpl. Hintaan lisätään postituskulut.
- Voit tilata kirjan myös Maahengen verkkosivuilta **www.maahenki.fi**. Kirjoita verkkokaupan hakukentään **MTlukija1**.
- Voit tilata kirjan myös puhelimitse soittamalla numeroon 09-7512020.

ETUNIMI | SUKUNIMI
LÄHIOSOITE
POSTINUMERO | POSTITOIMIPAIKKA
PUHELIN | SÄHKÖPOSTI

☐ Kyllä kiitos! Haluan saada Maahenki Oy:ltä uutisia, tarjouksia tai tietoa uutuuksista sähköpostitse.

TÄYTÄ, LEIKKAA IRTI JA POSTITA!

MAAHENKI maksaa tilauksen postimaksun

Maahenki Oy
Tunnus 5010879
00003
Vastauslähetys